

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

BRATISLAVA: 18.01.2022

ČÍSLO: 003/2022

VYBAVUJE: MGR. KOVÁČ

STANOVISKO KOMISIE

(ZÁVEREČNÉ POSÚDENIE)

K MATERIÁLU

STRATEGICKÝ PLÁN SPOLOČNEJ POĽNOHOSPODÁRSKEJ POLITIKY 2023-2027 - NÁVRH

I. Úvod: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky predložilo dňa 12. januára 2022 Stálej pracovnej komisii na posudzovanie vybraných vplyvov (ďalej len „Komisia“) na záverečné posúdenie materiál: „*Strategický plán spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027 - návrh*“. Materiál predpokladá negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré sú rozpočtovo zabezpečené, pozitívne vplyvy na podnikateľské prostredie a pozitívne sociálne vplyvy a pozitívne vplyvy na životné prostredie.

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

V časti 6. Vykonávacie predpisy sa uvádza, že sa predpokladá prijatie/zmena aproximačných nariadení vlády SR, ktoré sa budú týkať niektorých intervencií strategického plánu. Komisia žiada predkladateľa, aby uviedol menovite predpisy, resp. oblasti, ktoré budú dotknuté realizáciou strategického plánu a súčasne tieto slovné zhodnotil v Analýze vybraných vplyvov na podnikateľské prostredie z pohľadu predpokladaných vplyvov na podnikateľské prostredie.

V rámci ostatných častí Komisia žiada ich dopracovanie, keďže ich vyplnenie je povinnou súčasťou podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov. A to konkrétne:

V časti 7. Transpozícia práva EÚ Komisia žiada uviesť konštatovanie, či daný dokument resp. očakávané vykonávacie predpisy pôjdu/nepôjdu nad rámec minimálnych požiadaviek EÚ

V časti 8. Preskúmanie účelnosti Komisia žiada nastaviť čas, po ktorom dôjde k preskúmaniu, ako aj kritériá, na základe ktorých sa prieskum zrealizuje, pričom cieľom prieskumu je overiť, či prijatý plán plní svoj účel. Komisia očakáva uvedenie dátum kontroly/odpočtu strategického plánu, keďže bude predmetom rokovania o návrhu Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023 – 2027 s Európskou komisiou počas formálneho schvaľovania a bude určite nastavená forma spätnej väzby jeho napĺňania podľa nastavených kritérií.

V časti 9. Vplyvy navrhovaného materiálu Komisia žiada predkladateľa o vyjadrenie v súvislosti s vyznačením aj negatívneho vplyvu na podnikateľské prostredie. Obsahom materiálu sú aj intervencie „kritériá“ zamerané na rôzne oblasti, ktoré musia

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

poľnohospodári spĺňať. Ich dodržanie môže pre niektoré existujúce podniky znamenať zmenu resp. úpravu postupov, čo môže vyvolať náklady s tým spojené.

V časti 10. Poznámky Komisia žiada zhodnotenie prevládajúceho vplyvu na podnikateľské prostredie, kde je možné uviesť, že materiál by mal mať celkovo prevládajúci pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie, keďže sa predkladá s cieľom podporiť podnikanie v poľnohospodárstve prostredníctvom vyšších platieb a paušálnych podpôr.

V časti 11. Kontakt na spracovateľa Komisia odporúča doplniť telefón a organizačný útvar spracovateľa pre komplexnosť údajov o kontakte.

V predloženej doložke vybraných vplyvov je potrebné uviesť povinné informácie v bode 8. Preskúmanie účelnosti.

Odôvodnenie: Povinnosť uviesť uvedené informácie vyplýva z Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, z časti II. Obsahové požiadavky doložky. Navyše, podľa predloženej analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy sa plánuje minúť na spoločnú poľnohospodársku politiku na Slovensku v rokoch 2023-2027 celkovo 4,31 mld. Eur, z toho zo zdrojov štátneho rozpočtu 908 mil. eur. Pri tak veľkom financovaní z verejných prostriedkov je obzvlášť dôležité popísať mechanizmus preskúmania účinnosti a účelnosti z hľadiska plnenia stanovených cieľov. Uvedenú pripomienku predložilo MPSVR SR aj v medzirezortnom pripomienkovom konaní, avšak predkladateľ ju do predloženého znenia doložky vybraných vplyvov v záverečnom posúdení nezapracoval. Keďže predkladateľ v rámci záverečného posúdenia nepredložil vyhodnotenie pripomienok z medzirezortného pripomienkového konania, a to sa nenachádza ani v legislatívnom procese na portáli Slovlex, nie sú známe dôvody nezapracovania uvedenej pripomienky.

K vplyvom na podnikateľské prostredie

Komisia odporúča predkladateľovi predložiť kompletný formulár Analýzy t.j. aj tabuľky 3.1.1 a 3.1.2. Predkladateľ nemôže svojvoľne vypustiť žiadnu časť analýzy, i keď táto ostáva prázdna.

Komisia žiada predkladateľa, aby doplnil bod 3.2 konzultácie odvolaním sa na prílohu III materiálu Konzultácie s partnermi. Východiskom pre vypracovanie materiálu bol dotazníkový prieskum, ktorého cieľom bolo identifikovať potreby a preferencie verejnosti o nastavení budúcej spoločnej poľnohospodárskej politiky. Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 685 respondentov. V tomto bode je potrebné doplniť informáciu, kto a ako tento dotazníkový prieskum realizoval, a kde a aké sú zverejnené výstupy a závery zistení prieskumu.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

Komisia žiada dopracovať dokument o stropovanie intervencie 21.1 Základnej podpory príjmu v záujme udržateľnosti na konečného užívateľa výhod vrátane spracovania analýz zameraných na vykazovanie vlastníckej štruktúry, mzdových nákladov a systému kontroly.

Odôvodnenie: Dokument v kapitole 2.1.1.4 zavádza stropovanie základnej podpory príjmu v záujme udržateľnosti s cieľom zvýšenia adresnosti a efektívnosti podpôr. Následne v kapitole 4.2.2 vysvetľuje spôsob a odhadovanú zastropovanú čiastku. Dokument uvažuje so znížením platby na úrovni 85 % čiastky presahujúcej 60 000 eur a 100 % čiastky (strop) presahujúcej 100 000 eur. Maximálna podpora tak vychádza

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

na 66 000 eur. Z dokumentu však nie je jednoznačne zrejmé, či ide o stropovanie na úrovni farmy (IČO) alebo na úrovni vlastníka (konečného užívateľa výhod). Odviazané priame platby predstavujú príjmovú podporu konkrétneho farmára. Garantovaný príjem farmára (vlastníka farmy) vo výške 66 000 eur ročne z verejných zdrojov je v podmienkach Slovenska dostatočný. Vlastníci viacerých fariem pri stropovaní na IČO budú ale získavať nadštandardnú príjmovú podporu, lebo budú môcť získať až 66 000 eur z každej farmy. Zároveň stropovanie na IČO budú môcť vlastníci obchádzať rozdelením fariem. Preto je potrebné Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky dopracovať o stropovanie na konečného užívateľa výhod vrátane spracovania analýz zameraných na vykazovanie vlastníckej štruktúry, mzdových nákladov a systému kontroly.

Komisia žiada dopracovať dokument tak, aby nemohli farmy obchádzať degresivitu intervencie 71.1 Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) rozdelením fariem a vypracovať analýzy zamerané na vykazovanie vlastníckej štruktúry a systém kontroly.

Odôvodnenie: Dokument v kapitole 2.1.1.4 zavádza zvýšenú degresivitu platieb pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami s vysvetlením, že menšie farmy majú v ANC nižší príjem na pracovníka ako väčšie farmy. Následne dokument v kapitole 5.3.14.7 vysvetľuje degresivitu platieb pre rôzne veľkostné kategórie fariem. Farmy do 450 ha získajú plnú kompenzáciu ušlého príjmu, zatiaľ čo nad 450 ha podpory poklesnú na 53,85 %, 47,80 % až 40,54 %. Vzhľadom na veľkosť degresivity môžu mať farmy motiváciu získať plnú kompenzáciu rozdelením na dve alebo viac menších fariem. Preto je potrebné dopracovať podmienky podpory tak, aby nemohli farmy obchádzať degresivitu intervencie 71.1 rozdelením fariem vrátane spracovania analýz zameraných na vykazovanie vlastníckej štruktúry a systému kontroly.

Vo vlastnom materiáli v časti 5.4.14 „Projekty pozemkových úprav“ Komisia na nesúlad materiálu s materiálom MPRV SR „Návrh opatrení na urýchlené vykonanie pozemkových úprav v SR“, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 358 z 21. augusta 2019.

Odôvodnenie: V materiáli „Strategický plán spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027 – návrh“ je uvedené, že plánovaný počet projektov za obdobie rokov 2023 až 2029 je 115 s celkovou ročnou orientačnou alokáciou finančných prostriedkov vo výške 40 mil. eur. Na základe vládou SR schváleného nelegislatívneho materiálu „Návrh opatrení na urýchlené vykonanie pozemkových úprav v SR“ sa majú v priebehu 30 rokov vykonať pozemkové úpravy vo všetkých 3 103 katastrálnych územiach, kde ešte pozemkové úpravy neprebehli a ich vykonanie je potrebné a účelné, a preto je nutné začať pozemkové úpravy každoročne v približne 120 katastrálnych územiach. Vyčíslenie finančnej potreby pre začatie pozemkových úprav v roku 2022 v 120 katastrálnych územiach je podľa materiálu MPRV SR „Návrh katastrálnych území pre začatie pozemkových úprav v roku 2021“ v celkovom objeme 73 mil. eur.

V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy Komisia žiada v časti 2.1 vyčíslieť potrebu zdrojov na roky 2023 a 2024 v súlade s rozpočtom verejnej správy na roky 2022 až 2024.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

V treťom odseku predkladacej správy a v hárku „SPP celkom“ prílohy I sa uvádzajú iné celkové sumy podpory v rámci strategického plánu ako v častiach 2.1.1. a 2.2.4. analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy. Tento rozdiel Komisia žiada v materiáli vysvetliť, príp. odstrániť.

V texte časti 2.1.1. analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy sa uvádza, že MPRV SR má uvedené finančné prostriedky zabezpečené v rozpočte kapitoly na celé 4. programové obdobie na roky 2023 - 2027. Komisia upozorňuje, že uvedené sa nezakladá na skutočnosti, keďže kapitola MPRV SR má uvedené finančné prostriedky zatiaľ rozpočtované len na roky 2023 a 2024.

Vplyvy na rozpočet verejnej správy uvedené vo vypracovanej analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy Komisia žiada kvantifikovať na bežný rok a na tri nasledujúce rozpočtové roky v súlade s § 33 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj podľa platnej Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, t. j. na roky 2022 až 2025.

K vplyvom na informatizáciu spoločnosti

Komisia nesúhlasí s tým, že predložený materiál nemá vplyv na informatizáciu spoločnosti. Materiál sa nedá korektným spôsobom vyhodnotiť v rámci záverečného posúdenia, keďže nebolo ešte ukončené medzirezortné pripomienkové konanie a materiál sa môže ešte v tomto procese zmeniť. Komisia zároveň uplatňuje pripomienku, ktorú uplatnilo MIRRI SR v rámci medzirezortného pripomienkového konania - predkladateľ nesprávne vyhodnotil vplyv materiálu na informatizáciu spoločnosti. Napriec materiálom sa vytvárajú databázy, informačné systémy a zverejňujú informácie na webových sídlach, čo Komisia považuje za vplyv na informatizáciu spoločnosti. Z uvedeného dôvodu je nutné vyznačiť pozitívny vplyv na informatizáciu spoločnosti do doložky vplyvov a vypracovať analýzu vplyvov.

K vplyvom na životné prostredie

Vzhľadom na vyznačené pozitívne vplyvy na životné prostredie a zároveň možné pozitívne aj negatívne vplyvy na životné prostredie Komisia žiada vypracovať súvisiacu analýzu vplyvov a materiál následne predložiť na opätovné záverečné posúdenie.

Komisia nesúhlasí s tvrdením predkladateľa, že sa v súlade s bodom 2.7 Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov nevykonáva analýza vplyvov na životné prostredie podľa danej metodiky.

Ako uvádza bod 2.7 Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov: „Analýza vplyvov na životné prostredie sa podľa jednotnej metodiky nevykonáva pri materiáloch, ktoré prešli posudzovaním vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Doložka vplyvov vypracovaná podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahrádza proces konzultácií s podnikateľskými subjektmi. Túto skutočnosť uvedie predkladateľ v predkladacej správe a v doložke v bode 10. Poznámky.“ Predkladaný materiál však neprešiel SEA procesom čo potvrdzuje aj konštatovanie predkladateľa v Predkladacej správe: „Oznámenie o strategickom dokumente je vypracované a bolo zverejnené na

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

webovom sídle Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Enviroportálu 17.12.2021.“ Oznámenie o strategickom dokumente však nie je ukončený SEA proces zo Záverečným stanoviskom.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na záverečné posúdenie.

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamená zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

PhDr. Ján Oravec, CSc.
predseda Komisie